

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 1 از 6	صورجلسه کمیسیون مشترک «سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان» و «دانش بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی» و «صنعت» عادی ☐ فوق العاده ☐ مشترک ☒	 اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
	رئیس جلسه: محمدعلی چمنیان دبیر جلسه: شهریار زهدی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد شماره جلسه: ۱۰ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴ ساعت شروع: ۱۵:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۸:۰۰	

دستور کار جلسه:

بررسی مسیرهای خلق، ثبت و تبدیل دارایی‌ها و سرمایه‌های نامشهود (Intangible Assets & Patents) به پشته‌های قابل سرمایه‌گذاری در جهت جهش توسعه صنعتی و دانش‌بنیان استان.

❖ مشروح مطالب مطرح شده:

در نشست مشترک کمیسیون‌های صنعت، سرمایه‌گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان و دانش‌بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی که با حضور رئیس مرکز مالکیت معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برگزار شد، مسیرهای خلق، ثبت و تبدیل دارایی‌ها و سرمایه‌های نامشهود به پشته‌های قابل سرمایه‌گذاری در راستای جهش توسعه صنعتی و دانش‌بنیان استان مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

لزوم حمایت قانونی از دانش فنی خارجی خریداری شده توسط شرکت‌های ایرانی

«محمدعلی چمنیان»، نایب رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی و رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان در این نشست، اظهار کرد: موضوعات مرتبط با مالکیت معنوی و فکری و دارایی‌های نامشهود از مباحث مورد توجه این‌روزهای فعالان اقتصادی در سطح استان است. بر همین اساس در این نشست، در پی بررسی روش‌های ثبت مالکیت فکری و مزایای آن برای شرکت‌ها هستیم.

وی با بیان اینکه بحث مالکیت معنوی و دارایی‌های نامشهود از چند وجهه قابل بررسی است، ادامه داد: در این حوزه هم مسائل حقوقی، هم موضوعات دفاتر مالی و مالیاتی و هم جنبه‌های تجاری مطرح است. برخی حوزه‌ها نیازمند هماهنگی با قوانین تجاری و اجرا توسط سازمان توسعه تجارت هستند که متأسفانه تاکنون شرایط آن فراهم نشده و امکان ثبت بسیاری از دارایی‌های فکری در این چارچوب وجود ندارد.

چمنیان تصریح کرد: یکی از مصادیق دارایی نامشهود شرکت‌ها، دانش فنی است. شرکت‌ها و صنایع ایرانی اغلب دانش فنی خود را از شرکت‌های خارجی خریداری کرده و برای اخذ مالکیت آن هزینه پرداخت می‌کنند؛ اما در سامانه توسعه تجارت، امکان ثبت سفارش برای برند یا دانش فنی وجود ندارد و صرفاً کالاها قابل ثبت هستند. در نتیجه در خصوص دانش فنی خریداری‌شده از خارج کشور عملاً حمایت در داخل کشور نبوده و سودجویان بدون هیچ مانع حقوقی آن را کپی می‌کنند. در این میان باید راهکارهای لازم جهت خرید و واردات رسمی دانش فنی و حمایت قانونی و حقوقی از آن در داخل کشور مورد بررسی قرار گیرد.

۹۰ درصد دارایی برندهای بزرگ دنیا، دارایی‌های فکری است

در ادامه این نشست، «علی‌محمد شریعتی‌مقدم»، رئیس کمیسیون دانش‌بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی اتاق بازرگانی مشهد، گفت: موضوع مالکیت معنوی، ثبت برند و طرح‌های خلاقانه، در سطح ملی و بین‌المللی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، به گونه‌ای که امروزه حدود ۹۰ درصد از دارایی برندهای بزرگ جهان، دارایی‌های فکری و معنوی آنان است.

وی افزود: شناخت، ثبت و بهره‌برداری از این دارایی‌ها موضوعات مهمی هستند که باید بیش از پیش مورد توجه شرکت‌ها و صنایع ایرانی قرار گیرد، چراکه می‌تواند نقش مهمی در رشد صنایع دانش‌بنیان و ارتقای جایگاه اقتصادی استان و کشور داشته باشد.

مالکیت فکری در فضای دیجیتال و چالش‌های بین‌المللی

«سیدحسن هاشمی»، نایب رئیس کمیسیون دانش‌بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست گفت: متأسفانه به دلیل عدم عضویت ایران در برخی کنوانسیون‌های بین‌المللی از جمله کنوانسیون پاریس، حمایت کافی از

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 2 از 6	صورتجلسه کمیسیون مشترک «سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان» و «دانش بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی» و «صنعت» عادی ☐ فوق العاده ☐ مشترک ☒ رئیس جلسه: محمدعلی چمنیان دبیر جلسه: شهریار زهدی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد شماره جلسه: ۱۰ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴ ساعت شروع: ۱۵:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۸:۰۰	 اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
-----------------------------------	---	---

دارایی‌های دیجیتال و برندهای ایرانی حاضر در صنعت IT صورت نمی‌گیرد و این موضوع شرکت‌های ایرانی را با چالش‌هایی روبه رو کرده است.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به کمی‌برداری شرکت‌ها از طرح‌ها و پتنت‌های ثبت‌شده ملی و بین‌المللی، ادامه داد: در این راستا بسیاری از شرکت‌های فعال در کشورهای توسعه‌یافته به دلیل نبود حمایت کافی ترجیح می‌دهند طرح‌های خود را به جای ثبت رسمی به صورت محرمانه نگهداری کنند.

لزوم توسعه بهره‌گیری از دارایی‌های نامشهود در نظام اقتصادی کشور

در ادامه نشست، «علی‌امین‌التجار»، نایب رئیس کمیسیون صنعت اتاق مشهد، اظهار کرد: نشست امروز با هدف بررسی مسیر خلق و ثبت دارایی‌های نامشهود به پشته‌های قابل سرمایه‌گذاری در راستای جهش صنعتی و دانش‌بنیان برگزار شده است. امیدواریم با افزایش دانش فنی در این خصوص بتوانیم راهکارهایی برای توسعه بهره‌گیری از دارایی‌های نامشهود در نظام اقتصادی کشور بیابیم.

مالکیت فکری موضوعی لوکس نیست، ضرورتی اقتصادی است

در ادامه این نشست، «سیامک اسلامی»، رئیس مرکز مالکیت معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، از سیر تاریخی قوانین مالکیت فکری در ایران سخن گفت و در ادامه اظهار کرد: مالکیت فکری، موضوعی لوکس یا حاشیه‌ای نیست؛ بلکه از اولویت‌های مهم اقتصادی محسوب می‌شود. این حوزه نه تنها محدود به قشر خاصی نیست بلکه تمام سطوح اجتماعی می‌توانند از مواهب آن بهره‌مند شوند.

اسلامی تاکید کرد: دارایی‌های فکری نقطه مقابل دارایی‌های مادی هستند. دارایی‌های مادی محدود و دچار استهلاک می‌شوند؛ اما دارایی‌های فکری دائماً در حال خلق، تکثیر و افزایش ارزش‌اند. برای آنکه نوآوری در هر حوزه‌ای مشمول حمایت مالکیت فکری شود، باید در قالب‌های استاندارد قرار گرفته و به ثبت برسند.

همه دارایی‌های نامشهود می‌توانند به مالکیت فکری متصل شوند

اسلامی در پاسخ به پرسشی درباره اینکه آیا همه دارایی‌های نامشهود را می‌توان تحت مالکیت فکری قرار داد، گفت: دارایی‌ها به دو دسته مشهود و نامشهود تقسیم می‌شوند. دارایی‌های مشهود قابل رؤیت و لمس‌اند، اما دارایی‌های نامشهود شامل منابع انسانی، مجوزها و سایر دارایی‌های فکری هستند که می‌توانند به نظام مالکیت فکری متصل شده و از حمایت‌های حقوقی بهره‌مند شوند. برای مثال، شما نمی‌توانید یک فرد را ارزش‌گذاری کنید، اما می‌توانید آثار فکری و هنری او را ثبت و ارزش‌گذاری نمایید.

وی افزود: در مالکیت فکری دو نوع حق داریم؛ حق معنوی و حق مادی. کسی که ایده‌ای را خلق می‌کند صاحب حق معنوی است و این حق قابل معامله نیست. اما حق مادی قابل ارزش‌گذاری، انتقال، وثیقه‌گذاری و ارث‌گذاری است. در حقیقت، تمام موضوعات مالی مالکیت فکری در حوزه حق مادی مطرح می‌شود. برای مثال، نویسنده‌ای چون فردوسی تا ابد صاحب حق معنوی اثر خود است، اما ممکن است حق مادی یا حق نشر آن به ناشر واگذار شود.

حوزه مالکیت فکری تحریم‌ناپذیر است

اسلامی در خصوص پیوستن ایران به معاهدات بین‌المللی ثبت و حمایت از مالکیت فکری، بیان کرد: قوانین مالکیت فکری در ۸۰ درصد زمینه‌ها میان کشورها مشترک است و تنها ۲۰ درصد آن به دلیل تفاوت‌های فرهنگی و ملی متفاوت است. ایران تاکنون به ۱۱ معاهده بین‌المللی از مجموع ۲۸ نظام جهانی مالکیت فکری پیوسته است و از نظر تعاملات بین‌المللی در سطحی بالاتر از میانگین جهانی قرار دارد و ما می‌توانیم از ظرفیت این معاهدات برای حمایت از صادرکنندگان استفاده کنیم.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 3 از 6	صورتجلسه کمیسیون مشترک «سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان» و «دانش بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی» و «صنعت» عادی ☐ فوق العاده ☐ مشترک ☒ رئیس جلسه: محمدعلی چمنیان دبیر جلسه: شهریار زهدی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد شماره جلسه: ۱۰ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴ ساعت شروع: ۱۵:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۸:۰۰	 اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
-----------------------------------	---	---

وی با تاکید بر اینکه حوزه مالکیت فکری تحریم‌ناپذیر است، گفت: امروزه با وجود تحریم‌های بین‌المللی طرح‌ها و پتنت‌های برندهای بزرگ دنیا از جمله اپل و IBM در ایران ثبت می‌شوند. به طور متوسط هر ماه بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ طرح، پتنت و برند خارجی در کشور به ثبت می‌رسند که بیشترین سهم متعلق به چین، سپس اروپا و آمریکای شمالی است.

ثبت و ارزش‌گذاری دارایی‌های فکری، پیش‌نیاز بهره‌مندی اقتصادی

اسلامی گفت: ثبت مالکیت فکری، مقدمه منتفع شدن از آن در سایر زمینه‌هاست. همچنین ارزش‌گذاری مالکیت فکری نیازمند ساختاری واحد است تا مقررات لازم برای تعیین ارزش مالی این دارایی‌ها به رسمیت شناخته شود. برای انتفاع صاحب اثر از مالکیت آن باید دو مرحله طی شود نخست ثبت مالکیت است تا هویت دارنده محفوظ بماند و سپس شناسایی آن توسط سازمان‌ها و نهادهای اقتصادی است.

وی در خصوص ثبت برند رقیب توسط رقبا برای جلوگیری از فعالیت آن، افزود: بر اساس قانون جدید حمایت از مالکیت معنوی، اگر علامت تجاری ظرف ۱۵ ماه مورد استفاده قرار نگیرد ابطال می‌شود و افراد دیگر می‌توانند آن را ثبت کنند. همچنین تشخیص فعال بودن یا نبودن آن برند با مراجع ذی‌ربط در حوزه مربوطه است.

حذف روزنامه رسمی از روند ثبت برند

اسلامی با اشاره به روند دیجیتالی‌سازی فرایند ثبت برند و نشان تجاری افزود: تمام پرونده‌های مرکز مالکیت معنوی به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و خبر خوش اینکه از فروردین‌ماه امسال روزنامه رسمی چاپی حذف شده و مجله الکترونیکی مالکیت فکری جایگزین آن شده است که به صورت برخط فرایندهای روزنامه رسمی را انجام می‌دهند. اقدامی که موجب کاهش چالش‌های ثبت برند در کشور شده است.

آیا هوش مصنوعی می‌تواند مالک برند باشد؟

اسلامی در پاسخ به پرسشی درباره ثبت مالکیت محتواهای تولید شده توسط هوش مصنوعی، گفت: طبق قوانین آمریکا و اروپا تنها انسان می‌تواند مالک برند یا اختراع یا پتنت باشد، اما در استرالیا ثبت پتنت توسط هوش مصنوعی پذیرفته شده است. در ایران نیز مانند آمریکا و اروپا، مالکیت معنوی فقط برای انسان به رسمیت شناخته می‌شود. البته این حوزه هنوز جدید و پیچیده است و نیازمند بررسی‌های بیشتر در آینده خواهد بود.

وی در خصوص سوء استفاده از ایده‌های یک فرد توسط دیگران، تصریح کرد: متأسفانه در ایران نظام ثبت ایده وجود ندارد و ایده‌ها تا زمانی که به محصول یا نتیجه عملی تبدیل نشوند، قابل ثبت نیستند. بنابراین باید در قوانین مرتبط با شرکت‌های دانش‌بنیان سازوکاری برای حمایت از ایده‌ها پیش‌بینی شود.

تدوین نظام ارزش‌گذاری برندها با همکاری بانک مرکزی و وزارت اقتصاد

«فاطمه شمشیری»، رئیس دبیرخانه کمیسیون ملی برند سازمان توسعه تجارت ایران، گفت: سازمان توسعه تجارت تاکنون اقدام به ارزش‌گذاری برندها به‌عنوان دارایی نامشهود نکرده است؛ اما برنامه‌ریزی شده تا با همکاری سازمان مالکیت معنوی، بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی، نظام ارزش‌گذاری برندها و دارایی‌های نامشهود تدوین و اجرا شود.

بازار رسمی برای دارایی‌های نامشهود وجود ندارد

«سهیل پروازی»، دبیر کمیسیون دانش‌بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست با بیان اینکه بازار مشخص و مشروعی برای دارایی‌های نامشهود در کشور وجود ندارد، افزود: نکته دیگر این است که این دارایی‌ها باید امن و قابل اطمینان باشند. همچنین یکی از چالش‌های مهم، عدم انطباق مقررات مالی و مالیاتی در این حوزه و نبود سامانه رسمی ثبت دارایی‌های نامشهود است.

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 5 از 6	صورتجلسه کمیسیون مشترک «سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان» و «دانش بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی» و «صنعت» ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک	 آیین بازگانی منابع، سامان و کادر علمی خزانان رهنوی
	رئیس جلسه: محمدعلی چمنیان دبیر جلسه: شهریار زهدی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد شماره جلسه: ۱۰ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴ ساعت شروع: ۱۵:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۸:۰۰	

۱۱	نوید حسینیون	مدیر	موسسه توسعه کسب و کار مشهد
۱۲	کیمیا محمدی	-	کارگزاری بانک آینده
۱۳	مصطفی باقری	نماینده	اداره کل اقتصاد و دارایی
۱۴	مهران مرشد	عضو سابق	کمیسیون
۱۵	محمد جعفر عین القضاة	مدیرعامل	عمران بارثاوا
۱۶	هادی طاهرپور	مدیرعامل	کلینیک بازاریابی آوید
۱۷	سیدرضا کان طباطبائی	عضو هیات مدیره	گل نقش مشهد
۱۸	سبحان صفریان	مشاور دانش بنیان	زیست بوم نوآوری آرمان دانشگاه خيام
۱۹	جواد رمضانی	مسئول حقوقی	صندوق پژوهش و فناوری استان
۲۰	علی محمدیان	مدیرعامل	کپیتالیتو
۲۱	مریم امیری جایی	مدیر	شرکت شهرک های صنعتی
۲۲	هادی مهدون مهر		مولتی کافه
۲۳	خاطره میرزاجانی	مدیر مسئول	پارس بهروش
۲۴	نیکا خواجه پور	مدیریت توانمند سازی	پارک علم و فناوری
۲۵	آرش شهریاری	مدیر شعبه	کارگزاری بانک صنعت و معدن
۲۶	محمد هاشم صفار	اتاق بازرگانی	اتاق بازرگانی مشهد
۲۷	علی زری	نایب رئیس	انجمن بلاکچین
۲۸	اکرم کمره	مدیرعامل	توس راهبرد
۲۹	ناصر بهزاد	معاون صنایع	اداره کل صمت استان
۳۰	علی دلگیر	دبیر کل	اداره کل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان
۳۱	علی حاتمی	نماینده مدیر عامل	کسب و کار رضوی
۳۲	علی بوسعید	مدیر عامل	سجاد داروشرق
۳۳	زهرا لطفوی	مالکیت نگری اتاق	
۳۴	آرمان شه زهی	رئیس هیئات مدیره	تدبیر اندیشان آرکا
۳۵	محمد سعید گندمی		شرکت بین المللی-aninmn
۳۶	فرزانه کیانی	رئیس کمیسیون هوش نصر	نظام صنفی
۳۷	علی براتی		کمیته آینده پژوهش رخصت
۳۸	رضا جاهدی	مدیر عامل	چرم جاهد
۳۹	علی نقی زاده		scent
۴۰	محمد شفاعتی مقدم	رئیس هیئت مدیره	آرین رایان کیهان

کد مدرک: CO-F04-02 صفحه 6 از 6	صور تجلسه کمیسیون مشترک «سرمایه گذاری، تامین مالی و اقتصاد کلان» و «دانش بنیان، اقتصاد دیجیتال و هوش مصنوعی» و «صنعت» ☐ عادی ☐ فوق العاده ☒ مشترک رئیس جلسه: محمدعلی چمنیان دبیر جلسه: شهریار زهدی محل جلسه: ساختمان مرکزی اتاق مشهد شماره جلسه: ۱۰ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۴/۰۸/۰۴ ساعت شروع: ۱۵:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۸:۰۰	 اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی
-----------------------------------	---	--

۴۱	الیاس جوادی	مدیرعامل	مانو پارت
۴۲	سید حسین حسینی	دبیر انجمن بلاکچین	
۴۳	احمد ملک زاده آراسته	کارشناس استاندارد	استانداری خراسان رضوی
۴۴	رضا عصمت پور	مدیر عامل	ونوا تجارت فراز
۴۵	حمیدرضا نجف زاده	مدیر شعبه	کارگزاری مبین سرمایه
۴۶	احمد شریف	نماینده	گرین وب
۴۷	مینا جنتی	کمیسیون تامین مالی و سرمایه گذاری	پلانوم تکنولوژی
۴۸	علی دشت بیازی	رئیس هیئت مدیره	فن آوران صنعت برق توس
۴۹	نرگس خوشنام	کارشناس تامین مالی	صندوق پژوهش و فناوری استان
۵۰	طیبه محمدی	کارشناس	توسعه انفورماتیک جاده ابریشم
۵۱	آراسته علیمردانی	دبیر کمیته فنی متناظر ادویه و چاشنی	نوین زعفران
۵۲	حسین آقایی	مدیریت شرق کشور	کومپاس ایران